

Není malých rolí, říká se mezi herci. Nejsou žádné malé trestné činy, mohlo by se leckde říkat mezi policisty a kriminalisty. Vybrané kapsy, koloběžka ze sklepního kotce ukradená, slípka či holoubě chovatelům zcizené, neoprávněné poklizení úrody kedluben nebo rajčat na cizí zahrádce, to všechno občany naštvě.

I ztracený pes může představovat pro páníčka bolest rovnou ublížení členu rodinného kruhu a pro sousedy chápavé rozhořčení vůči necitlivému pachateli. Nehledě na doložitelnou finanční hodnotu takového – zčistajasna zmizelého – přítele člověka!



Důvěryhodní zámeční pání

Tak se třeba v Příbyslavi stalo, že se vypařil lovecký hafan, v té chvíli zpod kontroly majitele – pravda – na mžik vytracený. Hned se vzedmula vlna vzrušení po nejbližší veřejnosti, hned četníci vyrazili za horkou stopou.

Případ bylo nezbytně nutné objasnit, něco tak ožehavého nemůžete v maloměstském prostředí, spíš na venkově, nechat vysumět doztracena. Křepelák měl podzimní zkoušky, slechy značkové, po mysliveckém sdružení byl všeobecně známý, ostatně v širším sousedství se pohybovali pouze dva jedinci toho druhu.

A policisté zrekonstruovali, doložili poslední okamžiky jeho života. Psa odchytil, uzmul majitelův kolega myslivec, s dalším zelenou kamizolkou vybaveným chlapíkem (dobře padesátiletým!) ho odvezli do lesa, tam ho – jateční pistolí! – bouchli, z kůže stáhli a vyvrhli. U třetího partáka potom všechno nachystali k úpravě masa. Jako při klasické – vepřové – zabijačce, dalo by se říct. Jenže spadla klec.

Klukovina – kauza doputovala k soudu – bude mít řadu následků. Přes značné mediální zviditelnění mají pachatel krádeže a jeho spolupodílníci z ostudy již dnes hned několik kabátů. Jako myslivci přijdou o papíry na flinty, náhrada škody se může pohybovat od místně tržních 30 tisíc korun po znalcem (za život šlechtěného, cvičěného psa) stanovených až 44 tisícovek, trest od soudu jistě přihlédně ke zvláště zavrženému jednání. Všichni pravděpodobně skončí s členstvím v mysliveckém sdružení, kde jeden ze spolupachatelů dokonce působil jako myslivecká

stráž a druhý zrovna studuje na hospodáře.

Obdobným úspěchem u občanů byla nedávno – letos – objasněná série více než tuctu sprejerských, vandalských skutků. Škoda na obecních i privátních objektech se pohybovala na hranici 35 tisíc. Především prap. Roman Brukner, vlastně specialista na kriminalitu mládeže, odhalil nezletilce a mladistvé osoby. Prvním trestem byla opět ostudná sláva nesláva v prostředí, kde každý zná každého a kde rodiny provinilců musejí uhradit poškození omítek a nátěrů.

Vyplatil se dlouhodobější policejní respekt mezi dětmi – ale i mezi dospělými, kteří byli ochotni spolupracovat při dokumentování jednotlivých „výtvarných skutků“. Vyplácejí se besídky na školách, kontakt s omladinou, schopnost působit na ni a dokázat ji rozmluvit, když něco kolem škol hoří.

Mnohá léta spolupráce učitelů s policisty nefungovala, pak vypuknul poplach – školáci drogují. Obvodní oddělení zakroč, pomáhej. Naštěstí se neprokázalo, že by se mezi školní mládeží brala či distribuovala jakákoliv droga. Problémy s kouřením, s prvními – i drsnými – zážitky s alkoholem ano, asi jako skoro všude jinde.

A k tomu – trochu vážnější nota – příkladně šikana. Vypadá to, že škola se svého času až příliš řídila metodou velkého otce pedagogiky. Škola hrou vedla k takovému uvolnění mravů, až se dění mezi hodně malými lidmi



Obvodní oddělení P ČR v Příbyslavi nevede dlouho, ale za pár let bude mít u policie odslouženo dvacetiletí – npor. Jaroslav Pátek

zvrhlo k vydírání, rozšiřování pornografie, k násilí. Policisté museli náhle řešit víceméně násilné trestné činy, se kterými se právě nesetkávali mezi dospělými přestupníky zákona.

Všechno se i v těchto případech podařilo zdárně uzavřít. Koncovka dosud leží u soudu pro mládež a mladistvé.



Do Příbyslavi jsme přijeli počátkem června, v době letošního předčasného vysokého léta, a městečko spolu s okolní krajinou krásné Vysočiny můžeme s klidným rozhodnutím doporučit k výletům určitě kdykoliv během roku.



*Mezi místní chlouby patří nedávno opravený Starý Špitál – v 17. století střecha pro „charitu“, dnes umělecká škola pro nejmenší (foto nahoře)
Kontroverzní Jan Žižka – jeho lidé kdysi město vyplnili – nedaleko odtud zemřel a dál zůstává lákadlem pro turisty (foto vlevo)*



Dům spojený s pohnutou četnickou historií – v protektorátních časech zde sídlil malý útvar, který zlikvidovali partyzáni

Z pamětihodností, kulturně historických zajímavostí tady – v jednom z nejstarších vysočinských měst – stojí za zmínku charakteristická monumentální věž, gotická zvonice kostela Narození sv. Jana Křtitele (znalci uvádějí zbytek fortifikace původního opevněného kostela). Její stavba započala podle „purkrechtních“ městských knih v roce 1497 na místě starší, husity poškozené věže a dodnes je zajímavým dokladem, do jak velkolepých projektů se v 15. až 16. století pouštěla malá poddanská města. Samotný kostel (dnes bezvěžová barokní stavba z let 1750–1753) je připomínán již v 11. století, byť založení města spadá někam k roku 1250, kdy se zde dolovalo stříbro.

V bezprostředním sousedství mohutné věže stojí Starý Špitál, založený v roce 1692 jako útočiště chudých a přestárlých žen, v současnosti po rekonstrukci sídlo Základní umělecké školy.

S Přibyslaví nesmazatelně souvisí Jan Žižka a jeho husitské bojovníci. Lidový vojevůdce zemřel poblíž – u Schönfeldu (aktuálně Žižkovo Pole) – 11. října 1424 a jeho smrtí paradoxně vrcholilo obléhání Přibyslavi. Následujícího dne totiž husiti město dobyli a spálili. V městských troskách si poté – na dlouhé roky – vytvořili vojenskou základnu k nájezdům na Moravu i jinam do vzdálených cílů.

Neohroženého vojenského стратега a taktika ve městě připomíná jez-

decká socha Bohumila Kafky (odlité v roce 1957) a u Žižkova Pole téměř 10 metrů vysoká žulová mohyla podle návrhu Antonína Wiehla (odhalená roku 1874 při 450. výročí válečnickovy smrti). Podobně jako u stavby Národního divadla v Praze posílali památníku kamenné desky do základu vlastenci z nejrůznějších historicky atraktivních koutů Čech a Moravy.

V blízkém Ronově nad Sázavou se turisté mohou pokochat středověkým mostem i zbytky hradu. Také Přibyslav mívala v dávných letech gotiky na ostrohu nad řekou hradní sídlo, zpusťlo ale někdy počátkem 16. století a na jeho místě Zachariáš z Hradce – pod vlivem italské renesance – budoval od roku 1560 do letopočtu 1569 zámek, později v 18. století barokně rozšířený a po roce 1847 dále modernizovaný.

Přibyslavsko často procházelo pohnutými dramatickými událostmi. Za časů stříbrokpectví, vlivem zmiňovaných božích bojovníků i pro následné živelné katastrofy. Během třicetileté války a později snesl červený kohout na město velké požáry (příkladně roku 1767 zůstalo po rudé záři stát jen několik málo městských domů).

Přibyslavský obvod z pohledu policejního okresu

Tento základní útvar je pro nás v podstatě nepostradatelným útvarem. Projevilo se to už v minulosti, kdy bylo oddělení v Přibyslavi zrušeno. Pak se v plné nahotě ukázaly problémy. V končinách Přibyslavi, v určitém nárazníku před Moravskou bránou, před hlavní cestou na Žďár, na Brno se začala projevovat vyšší kriminalita. Územně to mělo obhospodařovat, zajišťovat v té době oddělení v Havlíčkově Brodě, které je sice nejbližší, ale které na své rozloze a se svojí problematikou tretné činnosti řeší polovinu okresní kriminality. Takže mu logicky zbývalo na dojíždění za kriminalitou do přibyslavského regionu minimálně prostoru i sil. V nové době byl proto útvar v Přibyslavi pružně znovu zřízen.

A dnes můžeme konstatovat, že si oddělení plní úkoly velmi dobře. Je ve městě a po okolí pro občany dvacet čtyři hodin denně a vydobylo si takové postavení, že požívá veškerou důvěru jak lidí, tak samosprávy. Jediné rezervy jsou v umístění obvodního oddělení a v navýšení počtu policistů. Už se na tom ale pracuje.

Jinak musím ještě poznamenat, že přibyslavský útvar je pro nás i jakousi pojistkou, když někde v uvozovkách hoří. Když potřebujeme někde na okrese rychlou a spolehlivou, prověřenou posilu, tak přibyslavští nastupují v prvním sledu. Přitom se jedná o tým s téměř nejnižším věkovým průměrem na okrese. Po nedávné generační obměně stojí v čele mladší vedoucí, který má spolu s ostatními policisty chuť kvalitně pracovat – přát se o své místo a kredit mezi lidmi tak, aby dokázali, že jejich oddělení do Přibyslavi skutečně patří.

Plk. JUDr. Jaroslav HRDINA,
ředitel OŘ P ČR Havlíčkův Brod



Muzeum hasičské techniky, jistě bude nadále představovat jednu z hlavních zámeckých atrakcí – na snímcích čerpadlo z roku 1822 a pojízdná stříkačka z Tatry Kopřivnice z roku 1920

Snad také proto tu odedávna požívá významné vážnosti „cech“ hasičů. A v zámku se nabízí ojedinělá stálá expozice hasičské techniky (v Evropě jedna z nejrozsáhlejších)...



V části zámeckých prostor, k výkonu náročné služby značně nevyhovujících, též sídlí – a tento rok snad dosluhuje – příbyslavské Obvodní oddělení Policie ČR. Ani jeho dějinám za posledních bezmála sto let se nevyhnuly mírně pojmenováno problematické kapitoly. V protektorátní době na místních četnických partyzáni krvavě (i nespravedlivě) mstili smrt generála Luží. To by bylo na román.

V osmdesátých letech tu oddělení zrušili. Počátkem let devadesátých – s enormním rozmachem vloupání do chat a chalup, do prodejen a do kostelů – bylo policejní pracoviště rychle znovu do města vráceno. Nejprve, koncem roku 1990, se obvodní oddělení nacházelo na náměstí (v bytě 2 + 1) a od roku 1993 jsou obvodáci zámeckými pány.

Teď nedávno – zase jednou opět – přišla na přetřes otázka bytí a nebytí malého oddělení, leč zdá se, že rozumně vyhrávají potřeby občanů a jejich zastupitelů. Radnice obětavě a prozíravě odkoupila pro policejní služebnu kanceláře energetické firmy, policejní okres nalezl dvě volná tabulková místa, takže od nového roku bude základní policejní složka (10 + 1) působit na pracovišti s evropskými parametry.

Pár základních údajů:

Npor. Jaroslav Pátek (16 let služby) vede tým převážně třicátníků (většinou na hranici desetiletí policejních zkušeností) – dosud tedy mladé, přesto dosti vyzrálé strážce zákona. Oddělení působí na 144 čtverečních kilometrech bohatě zalesněné, členité Vysočiny. Mají tam místa (od čtyř set po šest set metrů nad světovým mořem), kam sice v zimě večer jakžtakž dojedete, ale kruté podmínky vás přinutí vyhlížet do rána příjezd cestářů. Svým způsobem oddělení spravuje 13 obcí s obecními úřady (vyjmenujme



Také díky trpělivým kontaktům policie s občany a jejich následnému vstřícnému přístupu se na policejním obvodu často daří objasňovat i krádeže pohonných hmot, stavebních materiálů, barevných kovů atd.

krásně znějícími názvy – Česká Bělá, Dlouhá Ves, Havlíčkova Borová, Kojetín, Krátká Ves, Modlíkov, Olešenka, Pohled, Příbyslav, Stříbrné Hory, Šlapanov, Věžnice, Žižkovo Pole), řadu satelitních vesniček a rekreačních osad i samot. V nich celkově necelých 10 tisíc trvale usazených obyvatel.

Vedle výše uvedených „kriminálních drobností“ obvodní policisté občas i tady asistují při objasňování závažnějších trestných činů. Třeba v roce 2005 měli na obvodu dvě vraždy. S jarem skončilo tragicky soužití staršího páru, který žil po rozvodu pod jednou střechou. Pokračující rozpory bývalých partnerů vyvrcholily ubodáním ženy a pachatelovou sebevraždou. K podzimu se z vězení na svobodu vrátil a k tátovi do domu s pečovatelskou službou nastěhoval svárlivý muž. Rovněž jejich třenicí skončily násilnou smrtí, otcovraždou – ve sprše opakovanými zásahy nožem.

Někdy rok předtím, na apríla, se při noční hlídce kolem tříadvacáté hodiny odehrála epizoda jako vystřižená ze Smrtonosné pasti či Kobry 11. Policisté zastavili, kdesi u Šlapanova, k náhodné kontrole auto jedoucí od Havlíčkova Brodu. A parťák vidí, že řidič nepřestává mašinu túrovat, že se s předložením žádaných papírů kolegovi nějak moc ošívá. Vykořčil tedy k vozidlu, a to proti němu znenadání vyrazilo na plný céres. Muž v uniformě skončil na kapotě, za stěrače se přidržoval a stranou se odkutálel až po patnácti metrech nedobrovolné jízdy a po prudkém zabrzdění vtipálka.

Oba policisté sahali ke služebním zbraňům, když se proti nim vůz vyřítíl znovu. To šly veškeré možné žerty naprosto stranou. A znovu se kaskadér svezl několik metrů na hauptně. Pak už nastala nekompromisní palba do prchajícího automobilu, především po pneumatikách. Paralyzování stroje, jak



Podobný záběr má být brzy hudbou minulosti – v nové úřadovně budou mít policisté pro práci s lidmi daleko vhodnější a příjemnější prostředí

nění kauz, které někdy pěkně dlouho – a bohužel – směřují do seznamu kriminalistických pomníčků.

Tak jeden z nich – oči, uši i „osobní software“ i mimo službu nastražené – výrazně přispěl k dopadení pachatele mnohaleté série znásilnění (od roku 1993 do roku 2005!). Usvědčený viník vyfasoval 11 let.

Recept na úspěchy – skoro všechny nejbojovnější trestné skutky mají ve spisech s označením vyřešeno! – vyplývá z debaty na oddělení, během přestávky na oběd, při služební motohlídce po rajonu zcela prostě a jednoduše.

Musí se zkrátka mluvit s lidmi, získat si je otevřeným, trpělivým, obětavým jednáním. Mít pravidelně čas na schůzky se starosty obcí (např. spolupráce s panem Štefáčkem, starostou Příbyslavi je přímo čítanková, vzorová) – a nehlédět na čas a věnovat se prevenci.

Neslyšíme to moc často, ale v Příbyslavi to zaznělo vydatně. Do konce minulého století se s dětmi a mládeží moc nepracovalo. Co zábava, diskotéka, to trable, výtržnosti. V dnešní situaci jedna vrstva mladých odrostla, jsou to pomalu tátové od rodin, a ti noví? Kupodivu nevystřídali je!

Když jde policie po vandalech, kteří rozmlátili dopravní značku, po alkoholem posilněných výtržnících, bývá to někdo cizí, na obvod trvale nepatřící!

Podobně je tomu s galérkou, s recidivisty, někdy do roku 2000 vzájemné duely nastávaly, nyní asi fungují výměnné pobyty. Starší esa najíždějí odjinud, vlastní někdejší vyhlášená kvítka potíže „doma“ nedělají.

A pozice policie na veřejnosti v posledních letech rovněž prokazatelně stoupá. A nejvíc dobrému jménu přispívají právě policisté z malých útvarů – z míst, kde se nikdo se svým ukázkovým chováním i případnou nejasností neschová do mlžné anonymity jako ve větších městech...

Jaroslav KOPIC

Foto Václav ŠEBEK

tomu bývá v akčních snímcích, nastalo. Zbojník ze scény – víceméně opakovaně vražedné – odjel středem.

Druhý den jej ovšem muži zákona zadrželi. Auto, nástroj útoku, ukrýl v lese tři kilometry od místa deliktu. Bylo v něm, především v obutí, 13 zásahů.

Soud zlotřilci přiklkl tři roky mimo běžný provoz. Než se trest stačil odvíjet, byl pachatel na kauci volný a napadl, zle pomlátil, dalšího policistu. Vysloužil si tři a půl roku kriminálu navíc. Zpět mezi spoluobčany by měl být po roce 2009. Těžko předpokládat, jaké premiérové (odvetné?) výstupy si v chládku do nového žití dlouze promýšlí.

Kolem Šlapanova toho vlastně bylo minulé roky závažně dost. Na startu tisíciletí velice brutální pachatelé poblíž dědiny rozstříleli – ze samopalů – dvojici soukromých šerifů ve voze s tržbou. Jedna oběť zůstala v trautišti krve bez života, druhý muž skončil jako invalida. Pátrání bylo dlouhé a komplikované, jak asi jinak, když jsou ve hře životy aktérů a ohromné peníze. Povedená partička toho měla na svědomí požehnaně, došlo

k neshodám, k vzájemným podrazům až likvidacím (znáte to, kdo s čím zachází, ten s tím může taky sejit). Vloni kriminalisté případ uzavřeli, poslední žijící pachatel sedí za katrem.

Snad před třemi lety došlo ve Šlapanově k přepadení pošty – za bílého dne a se zbraní. Pachatele i lup přímo na odchodu z drzé akce policie zajistila. Také v tomto případě se bohužel střílelo. V nové době i k nám přicházejí jiné mravy...



Příbyslavští policisté jsou zřejmě nejen důslední v boji s rozmanitou kriminalitou, která „vyskakuje“ tu a tam při běžných službách (krádež pohonných hmot, zloupení starých motorů na šrot do sběrných surovin, vyrabované auto, ztráta počítače ze skladu atd.), ale jsou nejspíš průběžně nachystaní využít i příslovečné pátrací štísko pro objas-

Již pouze do konce roku budou úřadovat příbyslavští policisté v zámeckých prostorách...

